

Lastensuojelun perhehoidon ja tukiperhetoiminnan toimintaohje

*Lastensuojelun perhehoidon palkkiot ja kustannusten korvaaminen
Voimassa 1.1.2023 alkaen*

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Hoitopalkkio.....	3
2.1	Perushoitopalkkio.....	3
2.2	Lapsen kokoaikainen hoito sijoituksen alussa	4
2.3	Työntekijän arvioon perustuva korotettu hoitopalkkio	4
3	Kustannusten korvaaminen.....	5
3.1	Kulukorvaukset.....	5
3.2	Kulukorvauksen maksaminen vähimmäismäärää pienempänä.....	6
3.3	Perhehoitajan ilmoitusvelvollisuus	6
3.4	Terapia ja terveydenhuolto.....	6
3.5	Opiskelukulut	7
3.6	Harrastuskulujen korvaaminen.....	7
3.7	Lapsen lomamatkasta aiheutuvat kustannukset.....	7
3.8	Vaatetus	7
3.9	Korvaus oman auton käytöstä.....	7
3.10	Muut erityiset kulut	8
3.11	Lapsen käyttövarat	8
4	Käynnistämiskorvaus.....	9
5	Kelan etuudet.....	9
6	Vapaa-oikeus.....	10
7	Tukiperhetoiminta.....	10
7.1	Tukiperhetoiminta lastensuojelun avohuollossa ja sosiaalihuoltolain mukaisesti lapsiperhepalveluissa ilmoitusvelvollisuus.....	10
7.2	Tukiperhe sijaishuollossa	11
8	Perhehoitajan koulutus ja tuki.....	11
8.1	Täydennyskoulutus.....	11

8.2	Vertaisryhmätoiminta	12
8.3	Työnohjaus	12
8.4	Perhehoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset	12
8.5	Muu tuki	12
9	Sijais- ja tukiperheen velvollisuudet	12
9.1	Salassapito ja vaitiolovelvollisuus sosiaalihuollossa	12
10	Perhehoitoa koskeva lainsäädäntö	15

Tekijät

Erja Nevalainen

Maarit Haatanen

Lastensuojelun johtavat sosiaalityöntekijät

1 Johdanto

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen Siun Soten lastensuojelun perhehoidon ja tukiperhetoiminnan toimintaohje palvelee Siun soten oman perhehoidon ja tukiperhetoiminnan kaikkia osapuolia: perhehoitajaa, tukiperheenä toimijaa, sijoittajaa ja sijoitukseen tulevaa/olevaa lasta tai nuorta.

Toiminnassa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja toimintaa ohjaavana periaatteena on lapsen edun toteutuminen.

Tämä ohje täydentää Siun soten perhehoidon toimintaohjetta lastensuojelun perhehoidon osalta.

2 Hoitopalkkio

Hoitopalkkioiden määrää tarkistetaan kalenterivuosittain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella. Hoitopalkkioihin voidaan tehdä korotuksia vain yhteen korotuksen perusteeseen perustuen.

2.1 PERUSHOITOPALKKIO

Pääsääntöisesti sijaisperheessä asuvan alle 25-vuotiaan lapsen/nuoren hoidosta maksetaan perhehoitajalle perushoitopalkkio 950 €/kk (31,67 €/vrk). Perhehoidon tarve yli 18-vuotiaiden osalta arvioidaan yksilöllisesti jälkihuoltosuunnitelmassa.

Perhehoitajalle maksetaan 50 % hoitopalkkiosta, kun

- alle 18-vuotias lapsi asuu viikot toisella paikkakunnalla ja käy viikonloput sijaisperheessä
- alle 18-vuotias lapsi on yli 2 kk sairaalahoidossa, maksetaan 3. sairaalassaolokuukaudesta eteenpäin palkkio tämän suuruisena

Perhehoitajalle maksetaan 50 % hoitopalkkiosta sosiaalityöntekijän arvioidessa palkkion maksun perustuvan nuoren hoitoisuuteen ja tilanteessa olevan perhehoidon palvelun tarpeeseen, kun

- yli 18-vuotias nuori asuu viikot opiskelupaikkakunnalla ja käy viikonloppuisin sijaisperheessä
- yli 18-vuotias nuori on yli 2 kk sairaalahoidossa, maksetaan 3. sairaalassaolokuukaudesta eteenpäin palkkio tämän suuruisena
- nuori on varusmies- tai siviilipalvelusta suorittamassa ja käy viikonloppuisin sijaisperheessä

2.2 LAPSEN KOKOAIKAINEN HOITO SIOITUKSEN ALUSSA

Kokoaikainen hoito tarkoittaa sitä, että perhehoitaja on kokoaikaisesti kotona (jää pois ansiotyöstä sovituksi ajaksi sijoitetun lapsen tarpeisiin vastatakseen) eikä lapsi ole säännöllisessä päivähoitossa sijaiskodin ulkopuolella.

Mikäli perhehoitajista jompikumpi hoitaa lasta kotona kokoaikaisesti sijoituksen alussa, **voidaan** perushoitopalkkio maksaa kaksinkertaisena määräaikaisella päätöksellä nuorimman lapsen osalta. Sisarusten perushoitopalkkiota suositellaan korotettavan 50 %:lla perushoitopalkkion määrästä.

Jos sijoitettava lapsi on yli 3 vuotta, on korotus voimassa 12 kk. Jos sijoitettava lapsi on alle 3-vuotias, on korotus voimassa lapsen 3-ikävuoteen asti, kuitenkin aina vähintään vuoden sijoituksen alkamisesta.

Mikäli lapsen tilanne edellyttää toiselta perhehoitajalta lapsen kokoaikaista hoitoa sijoituksen ensimmäisen vuoden jälkeen, voidaan perhehoitajalle maksaa sijoituksen ensimmäisen vuoden mukaista palkkiota määräaikaisesti.

Äkillisissä, ei suunnitelmallisessa, **sijoitustilanteessa** (mm. kiireellinen sijoitus) perhehoitajalle voidaan maksaa hoitopalkkio kaksinkertaisena enintään kolmen kuukauden ajan edellyttäen, että:

- Perhehoitaja on kokoaikaisesti kotona lapsen hoidon mahdollistamiseksi,
- Sosiaalityöntekijän arvioimana lapsella on sellaisia erityisiä tarpeita, jotka vaativat perhehoitajan jatkuvan läsnäolon ja
- lisäksi perhehoitajalta edellytetään aiempaa kokemusta ja osaamista äkillisiin sijoituksiin vastaamisesta.

2.3 TYÖNTEKIJÄN ARVIOON PERUSTUVA KOROTETTU HOITOPALKKIO

Perhehoitajalle voidaan harkinnanvaraisesti maksaa korotettua palkkiota, mikäli sijoitetun lapsen hoito on erityisen vaativaa tai lähiverkoston kanssa tehtävä yhteistyö on erittäin haasteellista. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän valmistelusta esihenkilö/moniammatillinen työryhmä tekee arvion lapsen tilanteesta. Korotettu palkkio maksetaan aina määräaikaisena. Päätös tehdään enintään vuodeksi kerrallaan.

Korotettu palkkioluokka (1) 1055,32 €/kk

Kun lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä arvioi lapsen vaikeahoitaiseksi tai lapsen lähiverkoston kanssa tehtävän yhteistyön erittäin haasteelliseksi.

Korotettu palkkioluokka (2) 1187,23 € / kk

Kun sosiaalityöntekijän arvion lisäksi muu asiantuntija tai asiantuntijatyöryhmä on lausunnossaan arvioinut lapsen vaikeahoitaiseksi.

Korotettu palkkioluokka (3) 1495,04 € / kk

Kun sosiaalityöntekijän arvion lisäksi muu asiantuntija tai asiantuntijatyöryhmä on lausunnossaan arvioinut lapsen erityisen vaikeahoitaiseksi.

Korotettu palkkioluokka (4) enintään 2468,75 €/kk

Erytisen vaativahoitoisen lapsen hoitopalkkiota voidaan maksaa erityiseen harkintaan perustuen, kun:

- lapsen vaikeahoitoisuudesta (esim. vaikeat käytöshäiriöt, psyykkiset oireilut) on asiantuntijalausunto ja
- perhehoitajalla on valmiudet vastata erityishoidon tarpeeseen ja
- perhehoitaja on käynyt PRIDE -valmennuksen tai jonkun muun perhehoitajuutta tukevan koulutuksen/koulutuksia ja
- ainakin toisella perhehoitajalla on sosiaali-, terveydenhuolto- tai kasvatusalan koulutus ja
- ainakin toinen perhehoitaja hoitaa päätoimisena tehtävänä lasta kotonaan toimeksiantosuhteisena perhehoitajana ja perhehoitajilla on kokemusta perhehoitajana toimimisesta.

Tällaisia lapsia voidaan perheeseen sijoittaa pääsääntöisesti enintään yksi lapsi kotona kokoaikaisesti hoitavaa aikuista kohden. Harkinnan mukaan voidaan lapsilukumäärä ylittää sisarusten kohdalla, mikäli se on lapsen kasvun ja kehityksen kannalta perusteltua. Mikäli uusia sijoituksia suunnitellaan, tulee ehdottomasti muistaa neuvotella suunnitelmista aiemmin perheeseen sijoittaneen kunnan kanssa.

3 Kustannusten korvaaminen

3.1 KULUKORVAUKSET

Kulukorvauksen tarkoituksena on korvata perhehoidossa olevan henkilön ravinnosta, asumisesta, harrastuksista, arjen tavanomaisista matkakustannuksista (mm. päivähoito-, koulu-, harrastusmatkat), henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset menot sekä ne tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata. Lisäksi kulukorvaus sisältää lastensuojelulain (417/2007) nojalla perhehoitoon sijoitetulle lapselle tai nuorelle hänen omaan käyttöönsä annettavat käyttövarat. Käyttövaroista on tarkemmin säädetty lastensuojelulain 55 §:ssä.

Kulukorvaus 849,17 €/kk (28,24 €/vrk)

Mikäli perhehoitaja vastaa alaikäisen nuoren toimeentulosta opiskelupaikkakunnalla, kulukorvausta ei vähennetä.

Perhehoidossa olevan 0-25-vuotiaiden opintoraha tai muut mahdolliset etuudet peritään hoidon korvauksena, joista 40 % tilitetään itsenäistymisvaroihin.

3.2 KULUKORVAUKSEN MAKSAMINEN VÄHIMMÄISMÄÄRÄÄ PIENEMPÄNÄ

- Kun 18 vuotta täyttänyt nuori, joka ei ole vielä itsenäistynyt omaan asuntoon, on suorittamassa asevelvollisuuttaan, siviilipalvelusta tai opiskelee toisella paikkakunnalla ja käy viikonloppuisin sekä lomillaan perhehoidossa, maksetaan perhehoitajalle kolmasosa (283,06 €/kk) kulukorvauksen määrästä.
- Nuoren omaa avustamista voidaan harkita jälkihuoltana (esimerkiksi suuret matkakulut).
- Mikäli nuori on työsuhteessa perhesijoituksen aikana, tehdään yksilöllinen suunnitelma siitä, mistä kuluista ja hankinnoista nuori vastaa itse (huomioon otettavia seikkoja ovat esim. työmatkakulut, käyttövarat, vaatteet, autokoulumenot ja toimeentulo). Tällöin sosiaalityöntekijä tekee perhehoitajan ja nuoren kanssa yhdessä suunnitelman perhehoitajalle maksettavan kulukorvauksen vähentämisestä.
- Kun alle 18-vuotias nuori asuu viikot opiskelupaikkakunnalla (eikä perhehoitajalle makseta täyttä kulukorvausta), voidaan nuorta avustaa toimeentulotukinormia soveltaen ottaen tulona huomioon opintoraha ja asumislisä, menona yksinäisen perusosa. Taloudellinen tuki maksetaan asiakassuunnitelman mukaisesti joko perhehoitajalle tai nuorelle itsellensä.

3.3 PERHEHOITAJAN ILMOITUSVELVOLLISUUS

- Perhehoitajan tulee ilmoittaa yhdyshenkilölle välittömästi esimerkiksi palkkioiden ja korvausten maksuperusteissa tapahtuneista muutoksista (esim. töiden tai päivähoidon aloitus)
- Tukiperheiden ja perhehoitajien tulee ilmoittaa aiotut ja toteutuneet perhekokoonpanon muutokset (esim. uudet sijoitukset)
- Tukiperheiden ja perhehoitajien tulee huolehtia, ettei laissa määriteltyjä samanaikaisesti hoidossa olevien henkilöiden enimmäismäärää ylitetä tilapäisestikään.

3.4 TERAPIA JA TERVEYDENHUOLTO

- Kulukorvaukseen sisältyvät tavanomaiset perusterveydenhuollon kustannukset, kuten terveyskeskusmaksut, lääkekustannukset infektiosairauksista jne.
- Erikseen korvataan sairaalamaksut, poliklinikkamaksut, kohtuulliset kustannukset silmälaseista, perustellusta syystä myös piilolinssit, hammashoito ja muut ei-tavanomaiseksi luokiteltavat terveydenhuoltomenot (esim. vastasyntyneen erityismaito).
- Sovitut terapiasta aiheutuneet kulut korvataan perhehoitajalle.
- Terveystenhuollon käyntien matkakulut korvataan siltä osin kuin sairausvakuutus ei niitä huomioi. Terveystenhoitoon liittyvien matkojen osalta perhehoitajalle korvataan mahdollisen KELA taksin tai julkisen kulkuneuvon käytöstä KELAn korvauksen jälkeen jäävä omavastuuosuus. Omalla autolla kuljettaessa perhehoitaja hakee ensin Kelan matkakorvauksen, jonka jälkeen matkakulut korvataan oman auton käyttökuluina 0,53 €/km (valtion matkustussäännön mukainen korvaus) vähentäen kokonaiskuluista KELAn myöntämän korvauksen määrä. Perhehoitajan ansionmenetys korvataan työnantajalta saadun todistuksen perusteella palkattomasta poissaolosta.

3.5 OPISKELUKULUT

- Erikseen korvataan opiskelusta aiheutuvat suuret kustannukset, kuten oppikirjat, erityisvaatetus, muut välttämättömät erityisvälineet, matkakulut (KELA:n koulumatkakorvauksen ylittävältä osalta) ym. opiskelusta aiheutuvat ylimääräiset menot, ellei ole oikeutettu saamaan ko. tarvikkeita/kustannuksia maksuttomana.
- Perhehoidossa olevan/olleen alle 25-vuotiaan nuoren keskiasteen tai lukion sekä ammattitutkinnon suorittamisesta johtuvat kulut korvataan edellä esitetyllä tavalla eikä nuoren tarvitse kattaa näitä opintolainalla. Mikäli nuori kuitenkin nostaa opintolainan, sovitaan hänen kohdallaan taloudellinen avustaminen erikseen.

3.6 HARRASTUKULUJEN KORVAAMINEN

Kulukorvaus kattaa **pääsääntöisesti** harrastuksista, harrastusmatkoista ja harrastusvälineistä aiheutuneita kuluja. Lisäksi voidaan yhtä sosiaalityöntekijän kanssa sovittua harrastusta ja siihen liittyviä matkakuluja. Mikäli säännöllisestä harrastuksesta aiheutuvat kustannukset ovat suuremmat, korvataan kustannuksia 550 euroon saakka vuodessa. Tätä kalliimpien harrastuskustannusten osalta tarvitaan erityinen peruste ja asia täytyy olla sovittu asiakassuunnitelmassa. Uusia harrastusvälineitä ostettaessa on hyödynnettävä edellisen tuotteen vaihtoarvo.

3.7 LAPSEN LOMAMATKASTA AIHEUTUVAT KUSTANNUKSET

Lapsen osuus lomamatkasta aiheutuneista matka- ja majoituskuluista, tai tuetun loman omavastuuosuudesta, voidaan korvata sosiaalityöntekijän kanssa sovittaessa harkinnan mukaan 300 €/v saakka sekä lapsen leirikuluja harkinnan mukaan. Lomanvietto- ja leirikuluista perhehoitajan ja lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tulee neuvotella etukäteen.

3.8 VAATETUS

Kulukorvaus ja lapsilisä kattavat vaatetuskulut.

3.9 KORVAUS OMAN AUTON KÄYTÖSTÄ

Perhehoitajille ja tukiperheille korvataan oman auton käytöstä kulloinkin voimassa olevan (vuonna 2023 0,53 €/km) valtion matkustussäännön mukainen kilometrikorvaus tilanteissa, jotka liittyvät lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämiseen liittyviin neuvotteluihin tai tapaamisiin, esimerkiksi hoitoneuvottelut ja asiakassuunnitelmapalaverit. Lapsen matkakulut vanhempien tai muiden lapselle läheisten henkilöiden luo korvataan asiakassuunnitelman mukaisesti.

3.10 MUUT ERITYISET KULUT

- Passin ja/tai henkilökortin hankkimisesta aiheutuneet kulut korvataan erikseen.
- Tietokoneen hankintaa voidaan avustaa toisen asteen opinnoissa vain erityisistä syistä max. 300 €.
- Harkinnalla voidaan taloudellisesti tukea enintään 300 eurolla tarjoilu- ja tilakuluja nuoren rippiylioppilas- tai ammattiin valmistumisjuhlissa.
- Mopokortti ja mopon vakuutukset: jos mopo on liikkumisen kannalta välttämätön, voidaan mopokortin kustannuksissa korvata puolet sosiaalityöntekijän harkinnan mukaan, ensisijaisesti kuitenkin itsenäistymisvaroista. Mopokypärän kustannukset korvataan kokonaan. Mopoon ja sen vakuutuksiin ei myönnetä erikseen avustusta.
- Auton ajokorttikustannukset voidaan korvata nuoren itsenäistymisvaroista.
- Kännykkään voidaan myöntää avustusta 100 euroa enintään kahden vuoden välein.
- Polkupyörän ja kypärän hankintaa avustetaan 300 euroon saakka enintään kolmen vuoden välein 17-vuotiaaksi saakka. Uutta pyörää ostettaessa on hyödynnettävä edellisen tuotteen vaihtoarvo.
- Päivähoitokulut ja iltapäiväkerhomaksut korvataan, jos molemmat perhehoitajat käyvät töissä ja/ tai jos lapsi kuntoutuksellisista syistä tarvitsee päivähoitoa. Mikäli lapsen päivähoidon tarve johtuu muusta kuin perhehoitajan työssä käynnistä, voidaan korotetun hoitopalkkion tasoa alentaa. Ensisijaisesti suositellaan kunnallista päivähoitoa/iltapäiväkerhoa.

3.11 LAPSEN KÄYTTÖVARAT

- Lapsen käyttövarat sisältyvät kulukorvaukseen.

Lapselle tai nuorelle maksetaan käyttövaroja kalenterikuukaudessa iästä ja kasvuympäristöstä riippuen seuraavasti:

- Alle 15-vuotiaalle lapselle määrä, joka vastaa hänen yksilöllistä tarvettaan.
- 15 vuotta täyttäneelle lapselle tai nuorelle vähintään määrä, joka vastaa yhtä kolmasosaa elatusturvalain (671/1998) 7 §:ssä säädetystä yhdelle lapselle suoritettavasta täysimääräisestä elatustuen määrästä 62,32 €/kk
- Jälkihuollossa olevan nuoren kohdalla käyttövaran maksamisesta sovitaan erikseen jälkihuollon asiakassuunnitelmassa.
- Perhehoitajan tulee pitää kirjaa lapselle annettujen käyttövarojen maksamisesta. Kirjaukset tulee lähettää lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle vuosittain. Kirjaukset edellisen vuoden osalta toimitettava 31.1. mennessä.

4 Käynnistämiskorvaus

Perhehoitajalle voidaan maksaa sijoituksen alkaessa käynnistämiskorvausta (tositteita vastaan) lapsen hankintoihin. Käynnistämiskorvauksen enimmäismäärä vuonna 2023 on 3365,30 € perhehoidossa olevaa henkilöä kohti. Käynnistämiskorvaus voidaan jakaa maksettavaksi sijoituksen kolmen ensimmäisen vuoden aikana.

- Enimmäismäärään saakka voidaan korvata lapsikohtaisesti hoidon käynnistymisestä aiheutuvia kodin irtaimistohankintoja, mahdollisista sijaiskodin muutostöistä aiheutuvia kustannuksia sekä lisäksi sijoituksen alkuvaiheessa tarvittavia vaatetus- ja muita perushankintoja. Osana perhehoitajalle maksettavia käynnistämiskorvauksia voidaan korvata perhehoitajan itse maksamat Pride-valmennuksen materiaalikustannukset.

Käynnistämiskorvauksella korvatut hankinnat ovat Siun soten omaisuutta. Sijoituksen päättyessä perhehoitaja on velvollinen maksamaan takaisin hankintojen laskennallisen arvon sijoituksen päättymishetken mukaan

- -1 v. 75 % hankintahinnasta
- 1-2 v. 50 % hankintahinnasta
- 3-4 v. 25 % hankintahinnasta
- Perhehoitolain (263/2015) 18 §:n (312/1992) 3 §:n mukaan käynnistämiskorvauksen määrää tulee tarkistaa vuosittain elinkustannusindeksin mukaisesti.

Käytäntöön soveltaminen:

- Sijaisperhe laatii luettelon lapsen tarvitsemista tarvikkeista ja mahdollisista kodissa tehtävistä muutostöistä. Tältä pohjalta arvioidaan käynnistämiskorvauksen suuruus. Jos perhehoitaja lopettaa toimintansa vuoden kuluessa lapsen sijoituksen alkamisesta tai perhehoito päättyy muusta syystä, voidaan osa käynnistämiskorvauksesta periä takaisin tai hankittuja kalusteita tai välineitä voidaan antaa lapsen käyttöön uudessa sijoituspaikassa.

5 Kelan etuudet

- Lapsilisä maksetaan lapsilislain (796/1992) 6 §:n 2 mom:n mukaan Siun soten toimeksiantosuhteessa olevalle perhehoitajalle lapsen perintäpäätöksiin astuessa voimaan (viimeistään 3kk sijoituksen alkaessa) Kulukorvausta ei vähennetä tämän perusteella.
- Vammaistuki peritään Siun sotelle.

6 Vapaa-oikeus

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, perhehoitajalle tulee järjestää mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on kaksi vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana. Palkkion maksamisesta perhehoitajan vapaan ajalta sovitaan toimeksiantosopimuksessa perhehoitolaki (263/2015) 13 §, HE2016/510 Perhehoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tulee huolehtia tai tarvittaessa avustaa perhehoidossa olevan henkilön hoidon järjestämistä perhehoitajan vapaan ajaksi.

Hyvinvointialue voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä toimeksiantosopimuksen sellaisen henkilön kanssa, joka täyttää perhehoitajalta vaadittavat edellytykset (perhehoitolaki 14 § 6 a §). Sijaishoitaja tulisi perhehoitajan kotiin hoitamaan perhehoitajan hoidossa olevia henkilöitä, jos perhehoitaja suostuu siihen ja jos järjestely on hoidettavien edun mukaista. Muita tapoja järjestää sijaishoito on esim. tukiperhehoito, tilapäinen sijoitus toiseen perheeseen tai muu sovittu järjestely.

Toimeksiantosopimuksen teon yhteydessä tai toimeksiantosopimusta tarkistettaessa jälkihuoltoon siirtymisen yhteydessä ja vuosittain neuvotteluissa lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa sovitaan perhehoitajan kanssa vapaa-oikeuden toteuttaminen. Perhehoitaja voi valita oikeuden vapaaseen toteutettavaksi siten, että hän itse järjestää hoidon vapaansa ajalle ja vapaan järjestelyistä aiheutuvat kustannukset korvataan kulukorvauksena. Pitämätön vapaa korvataan kahden kuukauden perushoitopalkkion suuruisena 1900 €/vuosi tai 158,33 €/kk tai 79,67 €/päivä kalenterivuoden aikana pitämättömien vapaapäivien mukaan. Korvaus maksetaan 31.12. tai perhehoidon päättyessä. **Perhehoitajan tulee ilmoittaa sosiaalityöntekijälle 15.11 mennessä pitämättömien vapaapäivien määrä.**

7 Tukiperhetoiminta

7.1 TUKIPERHETOIMINTA LASTENSUOJELUN AVOHUOLLOSSA JA SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISESTI LAPSIPERHEPALVELUISSA ILMOITUSVELVOLLISUUS

Tukiperhetoiminta on yksi lastensuojelulain 36 §:n avohuollon tukitoimia ja sosiaalihuoltolain 11 §:n mukaista varhaista lapsen ja hänen perheensä auttamiseksi.

Tukiperhemaksut vuonna 2023

- Palkkio 34,37 €/pv/lapsi

- Lapsen erityishoidettavuuden perusteella palkkiota voidaan korottaa 5 eurolla.
- Kulukorvaus 24,54 €/pv/lapsi

Yksi tukiperheviikonloppu = 3 pv (pe-su)

Lisäksi tukiperheelle korvataan ennalta sovittuja lapsen kuljettamisesta aiheutuvia matkakustannuksia 0,53 €/ km.

Mikäli tukiperhetoiminta ostetaan joltakin ulkopuoliselta tuottajalta, tukiperhepalkkio määräytyy ko. tuottajan palkkioiden mukaan.

7.2 TUKIPERHE SIJAISHUOLLOSSA

Tukiperhettä voidaan käyttää myös sijaisperheeseen sijoitetun lapsen kohdalla sijaishuollon aikaisena tukitoimena perhehoidon vapaan pitämiseksi. Tällöin tukiperheviikonloppu pe-su tarkoittaa 2 perhehoitajan vapaapäivää, tukiperheelle korvataan edellisen mukaisesti 3pv. Lastensuojelun avohuollon maksuja voidaan soveltaa myös sijaishuollossa.

Kun erityistä hoitoa vaativa lapsi on sijoitettuna sijaisperheeseen ja lapselle järjestetään tukiperhe, voidaan **erityisen vaativahoitoisen lapsen kohdalla** tukiperheelle tarvittaessa palkkiona maksaa **81,45 €/pv + perhehoidon päiväkohtainen kulukorvaus**, kun

- lapsen/nuoren vaikeahoitaisuudesta on asiantuntijalausunto *ja*
- tukiperheellä on valmiudet vastata erityishoidon tarpeeseen *ja*
- ainakin toisella sijaisvanhemmalla on sosiaali-, terveydenhuolto- tai kasvatustieteiden alan koulutus *ja*
- tukiperheellä on kokemusta tukiperhe- tai sijaisvanhemmuudesta.

8 Perhehoitajan koulutus ja tuki

8.1 TÄYDENNYSKOULUTUS

Perhehoitajalle ja hänen puolisolleen kustannetaan 1-2 päivää täydennyskoulutusta vuosittain. Mikäli perhehoitaja osallistuu koulutustapahtumaan, johon on lapsille järjestetty omaa ohjelmaa, koulutustilaisuus maksetaan koko perheen osalta sisältäen perhehoitajan avo- tai aviopuolison sekä biologisten lasten ja sijoitettujen lasten osallistumis- ja majoituskulut. Matka- ja majoituskulujen korvaamisesta täydennyskoulutukseen sovitaan ennalta sosiaalityöntekijän kanssa.

8.2 VERTAISRYHMÄTOIMINTA

Perhehoitajalle ja hänen perheelleen mahdollistetaan osallistuminen vertaisryhmätoimintaan maksamalla vertaisryhmätoiminnasta aiheutuvat perhekohtaiset kustannukset. Vertaisryhmän ohjaaja laskuttaa ennalta sovitusti sijoittajakunnalta ohjauksesta aiheutuvat kustannukset. Vertaisryhmän aloittamisesta tulee sopia etukäteen sijoittajakunnan sosiaalityöntekijän kanssa.

8.3 TYÖNOHJAUS

Perhehoitajille järjestetään tarpeen mukaan yksilö- ja perhekohtaista tai ryhmätyönohjausta hoito- ja kasvatustyön, perhehoitajan jaksamisen ja hänen perheensä voimavarojen tukemiseksi. Ennen työnohjauksen aloitusta tulee perhehoitajan ja sosiaalityöntekijän sopia työnohjauksen toteuttamisesta. Työnohjaaja laskuttaa työnohjauksesta hyvinvointialuetta. Perhehoitajalle korvataan työnohjauksen matkakustannukset.

8.4 PERHEHOITAJAN HYVINVOINTI- JA TERVEYSTARKASTUKSET

Perhehoitajalla on oikeus käydä hyvinvointi- ja terveystarkastuksessa joka toinen vuosi. Kustannukset korvataan julkisen terveydenhuollon kulujen mukaan.

8.5 MUU TUKI

Lisäksi sijaisperheille voidaan erityistilanteissa sopia yksilöllisesti tarvittavat tukipalvelut.

9 Sijais- ja tukiperheen velvollisuudet

9.1 SALASSAPITO JA VAITIOLOVELVOLLISUUS SOSIAALIHUOLLOSSA

Sosiaalihuollon asiakkaita koskevat asiat ovat pääsääntöisesti salassa pidettäviä. Sosiaali- ja terveydenhuollossa luottamuksensuoja ja siihen liittyvät salassapitovelvoitteet ovat keskeinen edellytys hyvälle ja ammattieettisesti kestäväälle toiminnalle sekä asiakkaiden perus- ja ihmisoikeuksien edellyttämälle yksityisyyden suojalle. Siten lähtökohtana on perhehoidossakin salassapito. Asiakasta koskevat arkaluontoiset asiat ja asiakirjat ovat kokonaan salassa pidettäviä, - jo tieto asiakuudesta on sinänsä salassa pidettävää tietoa.

Perhehoitajalla on vaitiolovelvollisuus, mikä tarkoittaa sitä, että asiakkuuden perusteella saatuja salassa pidettäviä tietoja ei saa ilmaista sivullisille, myöskään siltä osin kuin ne koskevat muita kuin asiakasta itseään. Salassa pidettäviä tietoja ei saa käyttää myöskään omaksi tai toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi. Salassapito on huomioitava myös sosiaalisessa mediassa ja mm. valokuvien julkaiseminen ei ole sallittua (esim. facebook) ilman huoltajan kirjallista suostumusta ja lapsen omaa tahtoa. Julkaisussa on suostumuksellakin käytettävä erityistä varovaisuutta ja huomioitava salassapito ja sosiaalisen median riskit.

Salassa pidettävistä asioista voi sivullisille antaa tietoa asiakkaan nimenomaisella suostumuksella tai niin kuin laissa erikseen säädetään. Jos asiakkaalla ei ole edellytyksiä arvioida suostumuksensa merkitystä, tietoja saa antaa hänen laillisen edustajansa suostumuksella, jos laillisella edustajalla itsellään on oikeus ko. tietoja saada.

Lasta koskevat asiakirjat tulee säilyttää siten, etteivät ne ole ulkopuolisten saatavilla. Sijoituksen päättyessä asiakirjat tulee palauttaa sijoittajakuntaan arkistoitavaksi tai hävitettäväksi.

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/00)

Asiakirjasalaisuus 14 §:

Sosiaalihuollon asiakirjat, jotka sisältävät tietoja sosiaalihuollon asiakkaasta tai muusta yksityisestä henkilöstä, ovat salassa pidettäviä.

Salassa pidettävää asiakirjaa tai sen kopiota tai tulostetta siitä ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle eikä antaa sitä teknisen käyttöyhteyden avulla tai muulla tavalla sivullisen nähtäväksi tai käytettäväksi.

Asiakirjan salassapidon lakkaamisesta sosiaalihuollossa on voimassa, mitä siitä säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 31 §:ssä.

Vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto 15 §:

Sosiaalihuollon järjestäjä tai tuottaja taikka niiden palveluksessa oleva samoin kuin sosiaalihuollon luottamustehtävää hoitava ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan sosiaalihuollon tehtävissä toimiessaan tietoonsa saamaansa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta sosiaalihuollon järjestäjän tai tuottajan palveluksessa tai tehtävän hoitaminen niiden lukuun on päättynyt.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sitä, joka harjoittelijana tai muutoin toimii sosiaalihuollon järjestäjän tai tuottajan toimeksiannosta tai sen lukuun taikka joka on saanut salassa pidettäviä tietoja lain tai lain nojalla annetun luvan nojalla, jollei laista tai sen nojalla annetusta luvasta muuta johdu. Asiakas, hänen edustajansa tai avustajansa ei saa ilmaista sivullisille asiakkuuden perusteella saatuja salassa pidettäviä tietoja, jotka koskevat muita kuin asiakasta itseään.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu henkilö ei saa käyttää salassa pidettäviä tietoja omaksi taikka toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi. Asiakas, hänen edustajansa tai avustajansa saa kuitenkin käyttää muitakin kuin

häntä itseään koskevia tietoja, kun kysymys on sen oikeuden, edun tai velvollisuuden hoitamista koskevasta asiasta, johon asiakkaan tiedonsaantioikeus on perustunut.

Suostumus tietojen antamiseen 16 §:

Salassa pidettävästä asiakirjasta saa antaa tietoja asiakkaan nimenomaisella suostumuksella tai niin kuin laissa erikseen säädetään. Milloin asiakkaalla ei ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, tietoja saa antaa hänen laillisen edustajansa suostumuksella.

Tietoja ei kuitenkaan saa antaa alaikäisen asiakkaan laillisen edustajan suostumuksella, jos edustajalla itsellään ei ole oikeutta tiedon saantiin 11 §:n 3 momentissa tarkoitettusta syystä.

Salassa pidettävien tietojen antaminen asiakkaan hoidon ja huollon turvaamiseksi 17 §:

Jos 16 §:ssä tarkoitettua suostumusta ei voida saada taikka jos asiakas tai hänen laillinen edustajansa nimenomaisesti kieltää tiedon luovuttamisen, sosiaalihuollon järjestäjä tai toteuttaja saa antaa asiakirjasta Salassapitovelvollisuuden estämättä tietoja, jotka ovat välttämättömiä asiakkaan hoidon, huollon tai koulutuksen tarpeen selvittämiseksi, hoidon, huollon tai koulutuksen järjestämiseksi tai toteuttamiseksi taikka toimeentulon edellytysten turvaamiseksi. Tietoja saa kuitenkin antaa vain, jos

- 1) se, jota asiakirja koskee, on hoidon tai huollon ilmeisessä tarpeessa terveytensä, kehityksensä tai turvallisuutensa vaarantumisen vuoksi eikä hoidon tai huollon tarvetta muutoin voida selvittää taikka hoidon tai huollon toimenpiteitä toteuttaa;
- 2) tieto on tarpeen lapsen edun vuoksi; tai
- 3) tieto on tarpeen asiakkaan välttämättömien etujen ja oikeuksien turvaamiseksi eikä asiakkaalla itsellään ole edellytyksiä arvioida asian merkitystä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tietoja saa antaa toiselle sosiaalihuollon viranomaiselle, sen toimeksiannosta sosiaalihuollon tehtäviä suorittavalle henkilölle tai yhteisölle sekä muulle viranomaiselle.

Yksityisesti sosiaalihuoltoa järjestävälle taikka yksityiselle terveydenhuollon toimintayksikölle tai ammattihenkilölle sosiaalihuollon järjestäjä tai toteuttaja saa antaa tietoja 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa kuitenkin vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä asiakkaan välittömän hoidon tai huollon toteuttamiseksi tai muusta tähän rinnastettavasta syystä.

Lisäksi sosiaalihuollon viranomaisen saa 1 momentin 1–3 kohdassa säädetyillä edellytyksillä antaa tietoja asiakkaan lailliselle edustajalle taikka muulle henkilölle tai yhteisölle, jolle tiedon antaminen on välttämätöntä asiakkaan tahdon tai sosiaalihuollon tarpeen selvittämiseksi taikka sosiaalihuollon toimenpiteen toteuttamiseksi.

10 Perhehoitoa koskeva lainsäädäntö

- Sosiaalihuoltolaki
- Perhehoitolaki
- Lastensuojelulaki
- Laki kehitysvammaisten erityishuollosta
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista
- Laki ja asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä
- Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta
- Laki ja asetus lasten huollosta ja tapaamisoikeudesta
- Hallintolaki